

Rodna Gruda

»Zamejci« slovenskega občinstva ne zanimamo!

Objavljeno dne/Published on: 07.06.2013

Avtor članka/Article Author: Blanka Markovič Kocen, foto: Hanzi Reichmann

Mlada slovenska gledališka skupina iz Šentjanža v Rožu na avstrijskem Koroškem je v zadnjih letih za svoje gledališke produkcije prejela številna priznanja in nagrade, leta 2011 pa je s predstavo Jack ali skodelica kave (besedilo in režija Alenka Hain) presenetila tako avstrijsko kot tudi slovensko občinstvo in stroko. Igralci so z inteligenco in ironijo, s temperamentom in z veseljem do igre pokazali, da manjšinska tematika ni zgolj regionalen problem. Teater se z veliko mero inovativnosti poslužuje številnih izraznih možnosti; na odru slišimo kar štiri jezike in petje ter uživamo v izvirni scenografiji. Za naše bralce je o Teatru Šentjanž spregovoril Martin Moschitz.

Predstava Vaje iz sedenja, na sliki z leve: Nadja Wieser, Miro Müller, Jani Müller
foto: Hanzi Reichmann

Koliko članov šteje gledališka skupina Šentjanž in koliko časa že skupaj ustvarjate?

Teater Šentjanž/St. Johann šteje danes sedem članov, od tega so trije igrali zadnjo predstavo. Vsi so začeli kot otroci, »najstarejša« igralka je prvič stala na odru pri 17 letih.

Kako se je začelo?

Gledališka skupina je del Slovenskega prosvetnega društva Šentjanž na avstrijskem Koroškem. Prvo predstavo so odigrali leta 1996 in od takrat dalje skupina uprizarja vsako leto vsaj eno predstavo. Na njenem repertoarju so bile sprva otroške igre, v zadnjih letih pa iščemo nove izzive in se posvečamo bolj družbeno angažiranim vsebinam.

S čim se člani sicer ukvarjate, poleg igranja?

Člani so večinoma že študentje. Na samem začetku delovanja je v gledališki skupini sodelovalo več kot deset otrok. Na žalost se je to število skrčilo, ker so člani odhajali študirat v Gradec ali na Dunaj. Trije pa so si izbrali študij na pedagoški visoki šoli v Celovcu in so tako ostali na Koroškem.

Kdaj in kako pogosto vadite?

Na začetku novega projekta sta po dve vaji tedensko. Proti koncu oziroma pred premiero vadimo do trikrat na teden, zadnji teden pa seveda vsak dan. Poleg rednih vaj se igralci udeležijo gledališke delavnice, ki je pri vsaki uprizoritvi v veliko pomoč.

Za svojo gledališko produkcijo ste poželi številna priznanja. Katera med njimi pa so tista, na katere ste najbolj ponosni, vam največ pomenijo?

Ponosni smo vsako nagrado, ker je to znak, da smo dobro delali. Težko pa je oceniti, katera od njih je najpomembnejša. Nekaterim je gotovo gledališki OSKAR dunajskega Burgtheatra pri dijaškem gledališkem festivalu, s katerim smo dokazali, da z dobro predstavo lahko povsod uspemo, ne glede na jezik. Drugim pa veliko pomeni VIZIONAR na festivalu mladinske ustvarjalnosti v Novi Gorici, kjer smo že drugič dobili nagrado za najboljšo predstavo v celoti.

Ali je koroško okolje naklonjeno gledališki umetnosti?

Koroška je po mojem mnenju naklonjena predvsem poklicni gledališki umetnosti, nekatera ljubiteljska gledališča, in to predvsem koroško-slovenska, se kljub kvaliteti zelo težko uveljavijo.

Ali je slovenski jezik prednost ali ovira za uspešno gledališko ustvarjanje?

Jezik je pri tem zagotovo ovira, čeprav so v zadnjih letih vse naše predstave opremljene nemškimi nadnapisi. Medtem ko sem o Koroški že govoril, bi na tem mestu še dodal, da na naše predstave zelo težko povabimo gledalce iz Slovenije, saj »zamejci« slovenskega občinstva niti najmanj ne zanimamo, ne glede na to, kaj igramo.

Kdaj in kako ste začeli sodelovati z avtorico in režiserko Alenko Hain?

Dolga leta sem jo pregovarjal k sodelovanju, pred tremi leti pa je končno le pristala. Tako je nastala prva predstava Jack ali skodelica kave (Schälchen Kaffee).

Kako bi ocenili to sodelovanje?

Delo z Alenko Hain je bilo do danes zelo plodno, saj se vedno prilagodi skupini in nikoli ne vsiljuje vsebin, ki skupini ne ustrezajo. Besedila najraje napiše sama, ker se s tem lahko prilagodi zmogljivosti skupine. Ob začetku vsakega projekta je faza raziskovanja, kjer se igralci preko improvizacij približajo temi predstave.

S kom ste delali pred tem?

Z nami je delalo že kar nekaj režiserk in režiserjev: Draga Potočnjak, Sebastjan Starič, Iztok Alidič, Niko Kranjc, Ljerka Belak, Bogomir Veras, Miha Golob in Rado Mužan.

Kako se lotevate odrskih predstav?

Predstave načrtujemo vsaj eno leto pred premiero, ko v društvu sestavimo program za naslednje leto in pošljemo prošnje za finančno podporo na različna ministrstva v Avstriji in Sloveniji. Poleg vseh administrativnih del sprašujemo režiserje, kostumografe, scenografe in druge, (iz finančnih razlogov mora ponavadi kar režiser prevzeti vlogo kostumografa in scenografa), če bi hoteli z nami sodelovati. Šele ko so te formalnosti urejene, se začne praktično gledališko delo: improvizacije, bralne vaje, postavitvene vaje, izdelava scene in kostumov, reklama in na koncu premiera.

O kakšnih spoznanjih, napredku lahko govorite med dvema predstavama, Jack ali skodelica kave (Schälchen Kaffee) in najnovejšo, Vaje iz sedenja, katerih avtorica in režiserka je Alenka Hain?

Medtem ko je bila predstava Jack ali... namenjena predvsem mladi publiki, smo z Vajami iz sedenja »sloves« mladinskega gledališča nadgradili in v Šentjanž zvalili bolj »odraslo« publiko. Igralsko pa mislim, da so igralca in igralka že sposobnejši odigrati kompleksnejše tekste in karakterje.

Katere teme so vam najbližje?

Najrajši imamo družbeno-kritične teme.

Kje vse ste se in se še boste predstavili z Vajami?

Predstavo Vaje iz sedenja smo do sedaj odigrali sedemkrat, od tega šestkrat v Šentjanžu in enkrat na festivalu mladinske ustvarjalnosti v Novi Gorici.

Kakšen je bil odziv občinstva?

Večinoma so bili navdušeni, predvsem nad igro in jezikom, glede vsebine pa so se mnenja nekoliko delila. Bil sem pa začuden, da je veliko ljudi ocenilo predstavo kot zelo kruto, čeprav govori le o dobro poznanih zgodovinskih dejstvih. Za naše gledalce je bila mogoče novost, ker se ni ukvarjala z večno tematiko koroških Slovencev kot žrtev zgodovine, ampak jih je postavila v položaj prebivalca Evropske unije.

Vas bo pot v prihodnje vodila na še večje odre, morda v svet? Si to želite?

Seveda si želimo priti čim dlje in na še večje »znane« odre. Delamo na tem, da bi nas čim več ljudi videlo in bi s tem morda sledila povabila – upamo!

